

Gogoraren 2026ko Kudeaketa Plana

2026rako helburu nagusiak

Gogora Institutuak, 2025eko ekitaldian egin zuen bezala, lau mailatako plangintza zehatza ezarri du:

- Kudeaketa-plana
- Dokumentazio-plana
- Ikerketa-plana
- Hedapen-plana

2026rako helburu nagusia da, 2025-2028 aldirako Jarduera Planak jasotzen duen bezala, Memoriaren, Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Institutua dagokion espazio sozialean kokatzea jarraitzea, eta Gogora erakunde publiko bihurtzea, herritarrei memoria kritikoa eta gogoetatsua eraikitzeko behar diren tresnak emateko gai dena, zorrotasun historikoan eta gure iraganarekiko etengabeko eztabaidan oinarrituta.

Memoria ezin da inoren monopolioa izan. Aniztasunean eta desberdintasunerako eskubidean oinarritutako gizarte demokratiko batean, aurreikus daiteke, eta osasungarria da, memoria-komunitate desberdinak batera egotea, herritarren aniztasun sozial eta kulturalaren isla.

Oinarrian, Gogora Institutuaren lan handia, komunitate horiek eraikitako memoria-kontakizun guztiek giza eskubideekiko eta bizikidetzarekiko errespetu eztabaidea ezinaren izendatzaile komunaren gainean eraikitzen direla zaintzea da.

Ezein memoria-kontakizunek ezin ditu gorroto-diskurtsoak justifikatu, eta ezin du besteen gaineko kontakizunik inposatu edo iraganari buruz duten ikuspegi partikularrekin bat ez datozen kontakizun guztiak desagerrarazi. Iraganeko gertaerek ezin dute indarkeria, sektarismoa edo desberdina baztertu nahi duten mezuak justifikatzeko balio. Horrelako ezerk ez du lekurik bere iragana demokraziaren eta zuzenbide-estatuaren funtsezko balioekiko konpromiso sendotik begiratzen eta kudeatzen duen gizarte demokratiko batean.

Bestalde, memoria ez da gauza iraunkor eta aldaezin gisa planteatu behar: eraikuntza sozial bat da, eta ez dogma sasi-erlijioso bat. Memoria kolektiboak hura eraikitzen duen gizartearen dinamismoaren isla izan behar du, eta, beraz, ezein belaunaldik, ezein kolektibok ez du iraganari buruzko kontakizuna inposatzeko eskubide eskusiboa.

Horren erakusgarri dira, adibidez, genero ikuspegia aplikatzeko kezka, duela gutxi arte kontzienteki ezkutatutako errealitate sozialak ikusarazteko beharra, hala nola LGBTBI kolektiboa, klima aldaketarekiko gero eta kezka handiagoa eta ingurumen krisi puntu honetara nola iritsi garen ulertzeko beharra. Horiek izan daitezke orainaldian gure iraganaren pean jartzen ari garen kuestionamendu berrien adibideetako batzuk.

I. ildo. KUDEAKETA PLANAREN HELBURUAK

1. EKIMENA: Memoriaren politika publikoak koordinatzea

- Lankidetzara iraunkorra izatea euskal erakunde-sareko erakunde publikoekin, besteak beste foro-aldundiekin eta/edo toki-erakundeekin, bereziki ikerketak, azalpen-proiektuak eta aintzatespen-ekitaldiak garatzea.	Urte osoan zehar.
- Espainiako Gobernuak Estatu Idazkaritzarekin eta gainerako autonomia-erkidegoekin lankidetzan aritzea.	Urte osoan zehar.
- Nazioarteko presentzia indartzea, POCTEFA proiekturako hautagaitzarekin hasita: mugaz gaindiko memoria Gurs eremuaren inguruan.	Proiektua esleitzen bada, urte osoan zehar garatuko da.
- Gogora institutuak memoriari buruzko foro akademiko eta instituzionaletan duen presentzia eta parte-hartzea handitzea.	Urte osoan zehar.
- Institutua partaide duten sektore publikoko fundazioen patronatuetan parte hartzea: Gernika 1937. Bakearen Museoa Fundazioa, Gernika Gogoratuz Fundazioa eta Martxoak 3 Memoriagunea Fundazioa.	Urte osoan zehar.
- Memoriaren Eguna ospatzea (urtero azaroaren 10ean ospatzen da).	2026ko bigarren seihilekoa.
- Eusko Legebiltzarrari eskatzea zehatz dezala Euskadiko Memoria Historiko eta Demokratikoaren Eguna, eta haren ospakizuna antola dezala.	2026ko lehen seihilekoa.
- Memoria Historikoko elkarte eta fundazioentzako laguntzen deialdia egitea (urteko deialdia)	2026ko lehen seihilekoa.

2. EKIMENA: Euskadiko Memoria Historiko eta Demokratikoaren Legea bultzatu eta garatzea.

- Euskadiko Memoria Historiko eta Demokratikoaren Legea erregelamendu bidez garatzea.	Urte osoan zehar.
- Biktimei erreparazio ekonomikoa emateko neurrien Batzorde Teknikoaren lanak abian jartzea.	2026ko lehen seihilekoa.
- Banakako eta taldekako aitorpenak egitea.	Urte osoan zehar.
- Legearen ondoriozko zerbitzu berriak abian jartzea, kudeaketa telematikoa barne.	Urte osoan zehar.

II. ildo. DOKUMENTAZIO PLANAREN HELBURUAK

3. EKIMENA: Gogora Institutuaren Dokumentazio Zentroaren bultzada.

- Gogoraren datu-baseak osatzeko, biktimen senideek dokumentuak jasotzea: gutunak, argazkiak, etab.	Urte osoan zehar.
- Gogora Institutura informazio bila joaten diren senideei arreta eta zerbitzu pertsonalizatua ematea.	Urte osoan zehar.
- Hildakoen, presoaren eta terrorismoaren eta indarkeriaren biktimen datu-baseak elikatzea (altak, bajak eta bikoiztasunen kontrola) eta datu-base berri baten proposamena garatzea.	Urte osoan zehar.
- Hainbat motatako artxiboekin hitzarmenak egitea: estatukoekin, militarrekin eta probintziako artxibo historikoekin.	Urte osoan zehar..
- Terrorismoaren eta legez kontrako indarkeriaren biktimen, beste kolektibo batzuen eta, oro har, herritarren ahozko testigantzen ikus-entzunezko funtsa zabaltzea.	Urte osoan zehar.
- Euskadiko Memoria Demokratikoari buruzko liburuak argitaratzeko dirulaguntzen deialdia egitea (urteko deialdia).	2026ko lehen seihilekoa.
- Euskadiko Memoria Demokratikoari buruzko dokumentalak sortzeko dirulaguntzen deialdia egitea (urteko deialdia).	2026ko lehen seihilekoa

- Funts bibliografikoaren eta dokumentazio grafikoaren hazkundera bultzatzea, erosketa edo dohaintzen bidez.	Urte osoan zehar.
- Ordena Publikorako Epaimahaiaren dokumentazioa digitalizatzeko lanen bigarren fasea egitea.	Urte osoan zehar.

III. ildo. IKERKETA-PLANAREN HELBURUAK

4. EKIMENA: Ikerketak bultzatzea

- Lehenengo Eusko Jaurlaritzako kide, kargu politiko eta funtzionarioei buruzko ikerketa burutzea.	2026ko lehen sei hilekoa.
- Destakamendu penalei eta langileen batailoiei buruzko ikerketarekin jarraitzea.	Urte osoan zehar.
- Ordena Publikorako Epaimahaitik lortutako dokumentazioa ikertzea eta zabaltzea.	Urte osoan zehar.
- Poliomelitis duten pertsonen buruzko azterlan bat egitea.	Urte osoan zehar.
- Frankismoeko sexu- eta genero-aniztasunari buruzko ikerketa egitea: errepresioa eta ekintza kolektiboa.	Urte osoan zehar.
- Euskadiko Emakumearen Babeserako Patronatuaren funtzionamenduari buruzko ikerketa egitea.	Urte osoan zehar.

5. EKIMENA: Desagertuak bilatzea

- Desagertuak bilatzeko protokoloa garatzea.	Urte osoan zehar.
- Gerra Zibilean desagertutako eta hildako pertsonen buruzko banakako txostenak egiten jarraitzea, senideek eskatuta.	Urte osoan zehar.
- Prospekzioekin eta lurpetik ateratzeekin jarraitzea eta DNA laginen eskaerak kudeatzea, Gerra Zibilaren biktimak identifikatzeko.	Urte osoan zehar.
- Cuelgamuros haranean ehortzitako euskal herritarren senideei aholkuak ematen eta laguntzen jarraitzea eta DNA jasotzea.	Urte osoan zehar.
- Hobien mapa eguneratzea.	Urte osoan zehar.

- Derioko kolunbarioa, Duintasuna eskulturaren erreplikarekin.	Urte osoan zehar.
- Kolpe militarren eta diktaduraren biktimak oroitzeko eta omentzeko urteko egunaren eskultura.	Urte osoan zehar.

IV. ildo. HEDAPEN-PLANAREN HELBURUAK

6. EKIMENA: Gizarte-transmisioa euskal gizarte osoari

- Aitortza-egintzak antolatzea.	Urte osoan zehar.
- Liburuen aldizkako aurkezpenak egitea.	Urte osoan zehar.
- Gogora institutuak memoriari buruzko foro akademiko eta instituzionaletan duen presentzia eta parte-hartzea handitzea, jardunaldiak edo biltzarrak antolatuz.	Urte osoan zehar.
- Martxoaren 3an gertatutakoaren urteurrenaren esparruan jarduerak egitea.	2026ko martxoa.
- Perturren desagertuen 50. urteurrenaren esparruan jarduerak egitea.	2026ko uda.
- Yoyesen hilketaren 40. urteurrena dela-eta jarduerak egitea.	2026ko bigarren seihilekoa.
- Bakearen Aldeko Koordinakundeari buruzko erakusketa bat eta haren sorreraren 40. urteurrenaren esparruko jarduerak egitea.	2026ko bigarren seihilekoa.
- Lehenengo Eusko Jaurlaritzaren 90. urteurrena dela-eta omenaldiak egitea.	2026ko bigarren seihilekoa.
- Frankismoaren mendeko sexu- eta genero-aniztasunaren errepresioari buruzko aintzatespen- eta hedapen-jarduerak bat antolatzea.	2026ko bigarren seihilekoa.
- Destakamendu penalei eta langileen batailoiei buruzko hedapen-jarduerak egitea.	Urte osoan zehar.

7. EKIMENA: Hezkuntza eremkuan zabalkundea.

- EHUko Historia Garaikideko Sailarekin lankidetzan jarraitzea, Euskadiren historia hurbila USaParen gai-zerrendan sartzeko.	Urte osoan zehar
- Ikastetxeen eta EHUren eskura jartzea lekukotasunak eta lehen mailako informazio-iturriak.	Urte osoan zehar
- Curriculumetik kanpoko jardueren plan bat egitea eta, bigarren hezkuntzako ikasleekin, biktimekin eta adituekin gai zehatzei buruzko jarduerak antolatzea.	Lau hilean behin, urte osoan zehar.
- Zabaltzeko eta erakartzeko plan bat egitea, bigarren hezkuntzako ikastetxeek Gogoragunea bisita dezaten.	2026ko bigarren sei hilekoa.